

Gemeentegesprek n.a.v. de samenvatting van de preek over Leviticus 11-15 (NK, 20 juli 2025)

- Wanneer er een wereldleider komt, moet alles perfect in orde zijn. Je komt niet zomaar dicht bij de hoogste regeringsleiders. Als het gaat om de ontmoeting met de Allerhoogste is het van groot belang dat alles piekfijn in orde is. In het boek Leviticus gaat het steeds om die vraag: hoe kun je als zondig, broos en kwetsbaar mens de Allerhoogste, de Almachtige, onder ogen komen? Wie is geschikt om tot Hem te naderen? Alleen wie rein is, kan de HEERE God onder ogen komen. Onreinheid heeft méér te maken met ongeschiktheid voor een bepaalde tijd en situatie dan met vies en vuil. En reinheid heeft meer te maken met geschiktheid voor een bepaald doel dan met fris en schoon.
- Het tekstgedeelte begint met wetten over reine en onreine dieren. Het volk Israël mag niet alle dieren eten. Zo moet het volk zich bijvoorbeeld verre houden van varkensvlees. Het is niet helemaal duidelijk waarom uitgerekend déze dieren onrein worden verklaard door de HEERE God. Het kan ermee te maken hebben, dat bepaalde dieren bij omringende volken werden vereerd en aanbeden als godheid. Wat de precieze achtergrond ook is, in de loop van de geschiedenis heeft het volk zich aan deze voedselwetten gehouden. Een voorbeeld is Daniël, die als balling naar Babylonië wordt verbannen. Wat moeten wij nu precies met deze voedingswetten? Allereerst maken deze voedingswetten duidelijk, dat de HEERE God te maken wil hebben met zoiets menselijks en aards als het eten van vlees. Wanneer we beseffen, dat óók dieren door God zijn geschapen, en zelfs éérder dan de mens, worden we er vanzelf bij bepaald dat we met respect omgaan met deze schepselen van God. Verder wordt het in de loop van de geschiedenis duidelijk, dat we op een andere manier met deze voedingswetten mogen omgaan dan in de tijd van het Oude Testament. De Heere Jezus maakt in een gesprek met de Schriftgeleerden en Farizeeën duidelijk, dat onreinheid niet iets is wat van buitenaf komt. De Heere Jezus maakt dus duidelijk dat reinheid iets is van het hart. In de Handelingen van de apostelen horen we over het visioen dat Petrus krijgt. Daarmee wordt op een dieper niveau duidelijk dat er ook geen onderscheid meer is tussen Joden en heidenen. In Christus is het onderscheid tussen Jood en heiden opgeheven. De Geest doorbreekt de grenzen, die eerder door God Zelf zijn gemaakt.
- Na de voedingswetten volgen allerlei regels en wetten rondom een bijzondere aandoening, die we melaatsheid noemen. Melaatsheid is een besmettelijke ziekte, en het is nodig om in quarantaine te gaan. Zolang de melaatse onrein is, is hij niet geschikt om in de Ontmoetingstent van de HEERE God te komen. Ook bij deze wet op melaatsheid is het een vraag wat wij er in onze tijd mee kunnen. In elk geval maken deze geboden duidelijk, dat de HEERE God ernaar verlangt dat mensen weer in een gemeenschap leven, en ook in de gemeenschap met Hem leven. Een mens is niet gemaakt voor afzondering en quarantaine. De Heere Jezus Christus schaft de Wet niet af, maar vervult deze. Wanneer we deze reinheidswetten op ons in laten werken, is het nóg wonderlijker, dat de Heere Jezus Christus Zich er niet voor schaamt om melaatsen aan te raken. De aanraking van de Heere Jezus Christus maakt de melaatse rein!
- In de derde set gelden de reinheidswetten, die te maken hebben met seksualiteit en lichamelijkeheid. Vrouwen die een kind hebben gebaard zijn gedurende een bepaalde periode onrein en moeten zich reinigen door een brandoffer en een zondoffer te brengen. Ook vrouwen die te maken hebben met de menstruatie moeten zich voor een bepaalde tijd afzonderen, omdat zij in die periode onrein zijn. Een man die een zaadlozing heeft gehad, moet zichzelf helemaal wassen en is de rest van de dag onrein. Wanneer een man een ontsteking heeft aan zijn geslachtsdeel, waar vocht uit vloeit, maakt hem dat ook onrein. Opnieuw stellen deze reinheidswetten ons voor de vraag wat we ermee kunnen! In elk geval maken deze regels duidelijk dat de HEERE God te maken heeft met het lichamelijke, en in het bijzonder met seksualiteit. Waar het om gaat, is dat de HEERE God de levende God is, die enkel en alleen met LEVEN kan worden geassocieerd. Alles wat onrein wordt genoemd heeft op de één of andere manier te maken met de dood of met de eindigheid van het menselijke bestaan. De geboorte van een kind geeft léven, maar bepaalt de mens tegelijkertijd bij de eindigheid van het bestaan en bij de sterfelijkheid van een mens. En een man die zijn zaad uitstort, laat daarmee léven wegvloeien. Daarmee bevindt hij zich op terrein van de dood. Zó geldt het ook voor het bloed van een menstruerende vrouw; het bloed is een teken van leven. Wanneer het bloed vloeit, vloeit er leven weg. In het Nieuwe Testament horen we over een bloedvloeiende vrouw. Volgens de reinheidswetten mocht zij niet in de menigte komen. Zij mocht al helemaal niemand aanraken. Maar opnieuw verkondigt deze geschiedenis, dat Jezus de regels en wetten doorbreekt. Jezus raakt mensen die onrein zijn aan, of wordt door hen aangeraakt.
- Dát is ook vandaag de verkondiging van deze tekst: in onszelf zijn we op allerlei manieren onrein. Vanuit onszelf zijn we niet geschikt om in de buurt van de heilige God te komen. Wij zijn sterfelijke mensen. Wij zijn mensen die door onze zonden op een afstand staan van de HEERE God. Maar in Christus Jezus doorbreekt God Zelf de grenzen die Hij Zelf heeft gemaakt.

Verhalen delen

- Wat raakte je in de (samenvatting van de) preek? Op welke manier heb je Gods boodschap voor je eigen leven verstaan?
- Wat betekent eten voor je? Geniet je bijvoorbeeld van het eten van vlees? Of juist niet? Ben je zelf vegetariër of veganist, of ken je mensen die dat zijn? En welke ervaring heb je met diëten?
- Het gaat in de tekst over intieme en ongemakkelijke aspecten van het leven. Wat wil je erover met elkaar delen?

Bijbelstudie

- Het gaat in de tekst over de ontmoeting met de HEERE God. Ga eens na wat er gebeurt wanneer mensen de Almachtige en Heilige onder ogen komen. Bijvoorbeeld: Abraham (Genesis 15: 7-21, Genesis 18: 16-33), Mozes (Exodus 33: 12-23), Jesaja (Jesaja 6: 1-5), Johannes (Openbaring 1: 9vv) en anderen.
- Daniël houdt zich nauwgezet aan de reinheidswetten die de HEERE God heeft gegeven. Vergelijk Daniël 1: 12-16. Wat betekent het dat Daniël en zijn vrienden aan het einde van de tien dagen er uiterlijk knapper uitzagen en gezonder waren dan anderen, en ook werden gezegend met wijsheid en inzicht? Wat heeft dit te zeggen voor onze voedingsgewoonten?
- Lees Markus 7: 5-9 en bespreek op welke manier de Heere Jezus de reinheidswetten toespitst. Wat betekent dit voor ons? Bespreek ook wat het visioen dat Petrus ontvangt (Handelingen 10) voor hem moet hebben betekend. En wat zegt dit voor ons?
- Jonathan Sacks legt 'melaatsheid' ofwel 'tsaraat' uit als huidaandoeningen en schimmelvorming. *'Wat is het verband tussen de huid van mensen, kledingstukken en de muren van huizen? Het antwoord is dat ze stuk voor stuk een grens markeren tussen binnen en buiten. (...) Het verdwijnen van grenzen, of het nu om huid, kleding of muren gaat, is voor de priesterlijke geest een teken van wanorde.'* (Sacks, pag. 181) Wat vind je van deze gedachte? Hoe ga je om met grenzen?
- Lees Markus 8: 1-4 en bespreek wat het betekent dat Jezus een melaatse reinigt door hem aan te raken. Kun je meer voorbeelden geven, waarbij Jezus melaatsen geneest of onreine mensen aanraakt.
- In Markus 5: 25-34 wordt verteld over de bloedvloeiende vrouw, die volgens de reinheidswetten buitengesloten is. Wat betekent het dat Jezus haar aanspreekt? Wat zegt het jou zelf?

In Beweging/ Dienen en Delen

Jezus doorbreekt grenzen: Hij zoekt mensen die onrein zijn verklaard op, raakt hen aan en brengt hen weer in de gemeenschap. Bedenk welke groepen mensen in onze tijd 'onrein' zijn verklaard (door wie?) en zoek mogelijkheden om hen 'aan te raken'.

Wereldkerk

Bekijk de website van de GZB, en zoek in het bijzonder naar projecten voor de allerarmsten en kansarmsten. Hoe kun je een steentje bijdragen? Ken je meer zendingsorganisaties of projecten voor mensen die als 'onrein' worden gezien, en uitgestoten zijn?

Liedsuggesties

Psalm 24 vers 2, 3 en 5 (DNP); Psalm 51 vers 3 en 4 (DNP); OTH 246 - Maak mij rein voor U.

Gebet:

- Belijd je onreinheid voor Gods aangezicht.
- Bid erom dat de HEERE God betrokken is op alle aspecten van je bestaan: je basisbehoeften, zoals het eten van voedsel, maar ook je omgang met (besmettelijke) ziekte en met seksualiteit.

Om verder te lezen:

'Vergeving van zonden en nog veel meer; de offers in Leviticus en de betekenis voor vandaag', door ds M.M. van Campen (ISBN: 978-90-824711-4-4)

'Leviticus, boek van het heilige', door Jonathan Sacks (ISBN: 978-94-92183-93-4)